

De tuinman van Sittard-Geleen presenteert:

Trots op onze tuin!

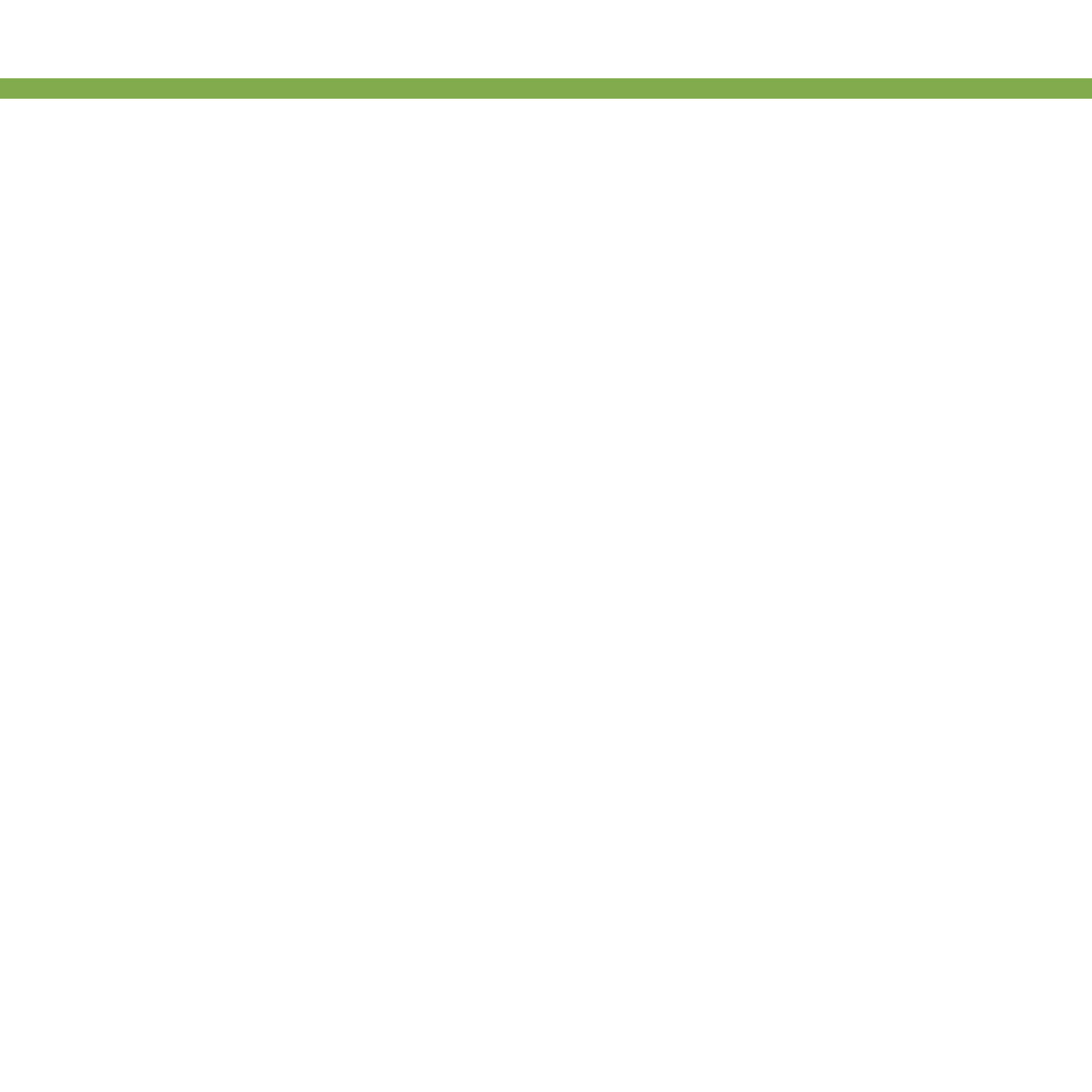
Beleidsnota openbare ruimte Sittard-Geleen 2016-2026

kragten

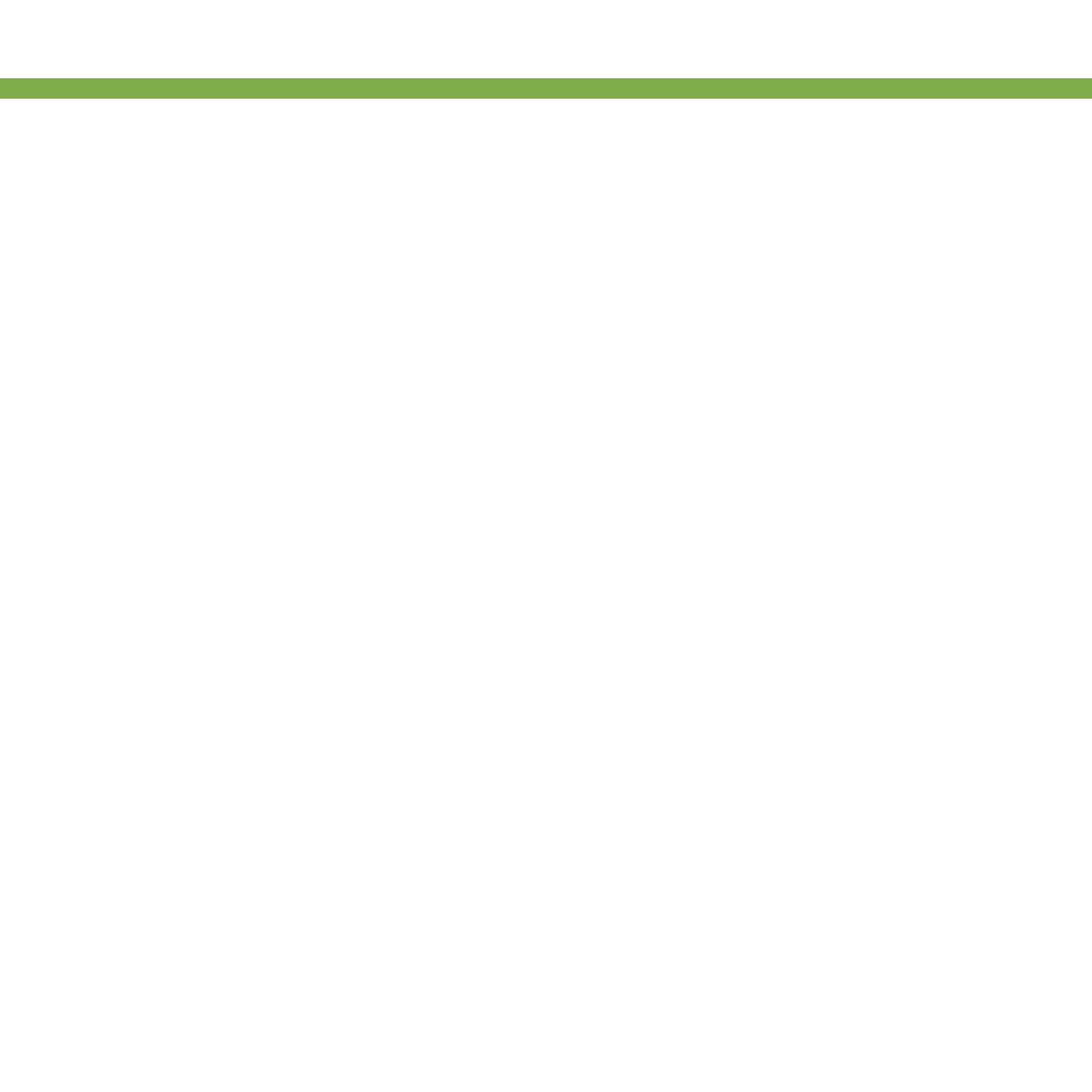

Gemeente
Sittard-Geleen
Born

Het plan voor de tuinman van Sittard-Geleen
voor onze gemeenschappelijke tuin

INHOUDSOPGAVE

ONZE TUIN VOOR EEN LEEFBARE EN AANTREKKELIJKE STAD	7
EVEN VOORSTELLEN	9
WAT IS BELANGRIJK?	13
WAT ZIEN WE OM ONS HEEN?	23
WAT IS DE KRACHT VAN DE STAD?	27
WAT WILLEN WE ZIJN?	31
WAT GAAN WE KOMENDE TIJD DOEN?	39
SAMENVATTING	49
CONTACT INFORMATIE	51

de tuinman bouwt hier aan:

GELUK

Gemeente
Sittard-Geleen

ONZE TUIN VOOR EEN LEEFBARE EN AANTREKKELIJKE STAD

Sittard-Geleen wil een herkenbare en samenhangende stad zijn. Een stad met onderscheidende centra waarin bewoners, bezoekers, werkers en ondernemers zich thuis voelen. Een stad waar inwoners, bedrijven en instellingen participeren om creatieve oplossingen te bedenken voor grote en kleine uitdagingen. Een stad met nieuwe verbanden waarin inwoners eigenaarschap hebben voor hun eigen woon- en leefomgeving. Een stad waarin ondernemers ruimte geven aan mensen die niet vanzelfsprekend werk kunnen vinden. Een stad die zich onderscheidt als broedplaats voor economische innovaties die leiden tot verdere groei van economie en banen. Kortom een aantrekkelijke en leefbare stad waar u wilt wonen, werken, leven en meedoen.

Om die stad te kunnen zijn, is het nodig de kracht van de stad te verbinden met de inzet van de gemeente en andere organisaties. Dit vraagt om een andere rol van de gemeente. Een gemeente die niet meer boven inwoners, ondernemers en maatschappelijke partijen staat maar een gemeente die meewerkt aan maatschappelijke opgaven als een gelijkwaardige partij. Deze andere rol vraagt om een andere houding van het college, de gemeenteraad en ambtenaren. Dit vraagt ook een andere houding van inwoners en maatschappelijke organisaties.

De kwaliteit van de openbare ruimte speelt bij de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de stad een belangrijke rol. Het is niet alleen een visitekaartje voor de stad, het is ook een belangrijke graadmeter voor de leefbaarheid. Hoe we in de komende tien jaar met de openbare ruimte, onze gemeenschappelijke tuin, omgaan is de vraag. De uitdaging is hoe we de ambities van de stad verbinden met wat inwoners belangrijk vinden. Hierbij hoort het besef dat de gemeente in feite de tuinman is in andermans tuin. We introduceren dan ook graag de tuinman van Sittard-Geleen.

Even
voorstellen...

EVEN VOORSTELLEN

Hallo, ik ben de tuinman van Sittard-Geleen.

De tuinman van onze openbare ruimte, onze gezamenlijke tuin. In die tuin is plaats voor bijvoorbeeld groen, speeltoestellen, wegen en paden, verlichting en water, bankjes, kunst, reclames en bewegwijzering.

De vorige visie op die tuin, die geldig was tot 2015, heeft de tuinman van de gemeente zelf gemaakt. Inspraak voor u als gebruiker kwam pas aan het einde van het proces nadat ambtenaren en bestuur al een hele tijd over het plan nagedacht hadden.

Nu kies ik ervoor u al vanaf het allereerste begin te betrekken. Daarom ben ik, nog voordat ik ook maar iets op papier zette, onze gemeente in gegaan. Zodat ik van u als gebruiker kon horen wat u belangrijk vindt, wat u waardeert, waar u zich aan stoort en waar u verbetermogelijkheden ziet. Wat me daarbij opviel, was de enorme hoeveelheid vrijwilligers die aan het werk zijn om de stad leefbaar te houden.

OVERAL IN DE GEMEENTE IN GESPREK

Misschien heeft u me wel gezien in de stad of spraken we elkaar zelfs. Ik ben in het voorjaar van 2016 voor het eerst als tuinman van Sittard-Geleen op veel plekken in onze gemeente opgedoken: van Buchten tot Grevenbicht, van Munstergeleen tot Guttecoven, van Windraak tot Sittard, van Born tot Einighausen, van Limbricht tot Obbicht, van Papenhoven tot Geleen, van Schipperskerk tot Holtum en van Graetheide tot Broeksittard.

EEN MANIER VAN WERKEN DIE AANSLUIT BIJ UW BELEVING

Ik heb voor deze nieuwe manier van werken gekozen omdat die aansluit bij uw ideeën. U gebruikt de tuin en kijkt daarom anders dan ik. U kijkt naar het totaalplaatje van de tuin. Daarom is het zo belangrijk om voor oplossingen niet naar een onderdeel van de tuin, maar naar de hele tuin te kijken. Zo ben ik ook met u het gesprek aangegaan. Over de hele tuin en niet per onderdeel.

Wat ik bijdraag aan een fijne beleving en goed gebruik van onze tuin is mijn vakkennis over onderhoud en gebruik van de tuin. Ook bewaak ik het algemeen belang van de stad. Zo draag ik bij aan een positieve identiteit en aan trots op Sittard-Geleen.

Op basis van de gesprekken die ik met u voerde, uw input en mijn kennis over tuinieren is dit plan tot stand gekomen. Daarmee is het een plan van ons allemaal.

We zijn trots op Sittard-Geleen!

VERSCHILLENDE SMAKEN

Daarbij besef ik dat ik het nooit voor iedereen, helemaal goed kan doen. Zolang verschillende mensen gebruik maken van de tuin, blijven verschillende wensen bestaan. Kijk maar naar uw eigen tuin of balkon. Wat de een mooi vindt, vindt de ander maar saai of juist een rommeltje. Daarom is het belangrijk met elkaar in gesprek te blijven en te erkennen dat die verschillen bestaan. Een belangrijke taak van mij als tuinman is om initiatieven en oplossingen te toetsen aan het algemene belang van onze stad.

PROFESSIONAL

GEBRUIKER

Vergelijk het met een schilderij. Een schilderij beleeft je als geheel. De ene kleur beïnvloedt hoe je de ander beleeft. Om die beleving te verbeteren moet je eerst naar het hele schilderij kijken en constateren waar die verbetering te realiseren is om vervolgens pas de vraag te stellen welke kleuren daarvoor nodig zijn

KNOPEN VAN DE TUINMAN

Bij het tegemoetkomen aan uw verschillende smaken heb ik af en toe een dilemma, kom ik in de knoop. Ik kan niet voor het ene uiterste of het andere uiterste kiezen. Tussen die uitersten in ligt de balans. Samen met u hebben we gekeken waar de balans in die verschillende knopen ligt.

Samen werken aan/in de tuin van Sittard-Geleen

Sittard-Geleen

DE INGREDIËNTEN

Die balans bepaalt wat voor stad we willen zijn. De ingrediënten hebben we, maar hoe ik ze samenbreng bepaalt veel. Dit betekent dat u in dit plan geen gescheiden hoofdstukken aantreft per onderdeel van de tuin, maar een plan dat voor alle onderdelen van de tuin geldt. U treft in dit plan geen taal aan die uitsluitend te begrijpen is voor vakmensen die vanuit hun werk iedere dag met de tuin bezig zijn.

CONTINU IN DIALOOG

De gesprekken die ik tot nu toe met gebruikers voerde dienen als basis voor dit plan. Dit plan is bedoeld voor de komende tien jaar, maar het is ook een momentopname. In die tien jaar kan de wereld namelijk behoorlijk veranderen. Daarom blijf ik graag met u in gesprek over onze tuin. Zodat, wanneer we gezamenlijk vinden dat iets moet veranderen, we daarover in gesprek kunnen gaan en gezamenlijk veranderingen kunnen doorvoeren. Dat alles ten dienste van die gezamenlijke verbondenheid door trots, tevredenheid en identiteit.

Voor nu ben ik vooral erg benieuwd wat u vindt van dit plan voor onze tuin en wens ik u veel leesplezier!

Zoals gezegd ben ik nog voordat ik ook maar iets op papier had, als tuinman de stad in gegaan. Ik ben het gesprek met gebruikers van onze tuin aangegaan in een stadsdialoog. Dit leverde veel waardevolle meningen op.

U als gebruiker gebruikt om uw mening duidelijk te maken vaak specifieke voorbeelden. Daar leer ik veel van.

Al deze informatie is verzameld en vertaald in dit beleidsplan. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer ik van u hoorde dat u zoveel losse stoeptegels tegenkomt, ik dat heb vertaald naar dat u veiligheid belangrijk vindt.

WAT IS BELANGRIJK?

Zoals gezegd, ging ik eerst in gesprek met gebruikers van onze tuin. Dit heb ik op veel verschillende manieren gedaan om zoveel mogelijk verschillende gebruikers te bereiken.

125 volwassenen
10 avonden

2 uur

Bewonersavonden

Tijdens twee rondes bewonersavonden heb ik u veel vragen gesteld. Dit heb ik gedaan op een beeldende manier. Tijdens de eerste avond stonden de vragen "Wat vindt u belangrijk?" en "Wat vindt u goed en slecht en wat is herkenbaar voor onze tuin en wat niet?" centraal.

Tijdens de tweede avond stond de vraag "Wat verwacht u?" centraal. Tijdens deze avond verkenden we waar de balans moet liggen tussen verschillende uitersten. Deze balans bepaalt wat voor tuin we willen en hoe we daarmee om gaan. Tijdens deze serie van bewonersavonden heb ik per ronde twee uur met ongeveer 125 gebruikers gesproken.

"Ik wil graag een compliment geven voor de opzet van deze avond. Het is heel aansprekend met die foto's en sterk dat jullie niet een presentatie met een kant-en-klaar verhaal hebben. Als mensen hadden geweten dat het zo zou zijn, waren er meer gekomen, daar ben ik van overtuigd."

200 kinderen
(groep 7/8)
5 scholen

3 uur

> 300 diverse
gebruikers
15 locaties

3 tot 10
minuten

Kidsconsulting

Wie we nooit zien of spreken op bewonersavonden zijn de kinderen. Zij ervaren de tuin anders dan volwassenen, zelfs letterlijk vanaf een andere hoogte. Op vijf ochtenden bezocht ik basisscholen en ben ik met de kinderen aan de slag gegaan. Zij vertelden me hoe zij de tuin gebruiken, wat ze daarin leuk vinden en minder leuk. Ook hebben we samen ideeën bedacht om onze tuin nog leuker te maken. Vijf basisschoolklassen van groep 7/8 met gemiddeld 30 kinderen hebben drie uur lang meegedacht over onze tuin. Zo sprak ik ongeveer 200 kinderen en wellicht hebben we hiermee ook menig ouder of grootouder bereikt.

Spontaan op locatie

Vijftien keer ben ik spontaan opgedoken op verschillende tijdstippen en plekken in de stad. Op die momenten heb ik willekeurige voorbijgangers aangesproken over hun ervaringen met de tuin. Door open vragen te stellen als "Wat vindt u van onze tuin?" kreeg ik interessante informatie. Informatie die ik op avonden of via meldingen niet hoorde. Op locatie voerde ik kwalitatieve maar relatief korte gesprekken met meer dan 350 inwoners. Naast het opzoeken van inwoners sprak ik tijdens de lunchpauze en vooraf aan de werkdag in het gemeentehuis ambtenaren. Het doel van deze gesprekken met ambtenaren was om te horen hoe zij onze tuin ervaren. Hierbij heb ik ook met ambtenaren gesproken die niet direct vanuit hun werk betrokken zijn bij de tuin.

gemiddeld 1600
diverse gebruikers
per week

80 ambtenaren
als gebruikers

3 tot 10
minuten

Facebook

Ik heb sinds april 2016 een eigen facebookpagina. Daar kunt u dag en nacht en zowel doordeweeks als in het weekend met mij in contact zijn. Hier heb ik al veel reacties opgehaald. Zowel positief als negatief. Ik merk dat ik zo ook anderen bereik. Inmiddels heb ik al meer dan 300 likes, een gemiddeld bereik van 1600 mensen per week en al vele berichten en reacties ontvangen.

Niet alleen met de gebruikers in gesprek

Ik sprak ook met ambtenaren en de gemeenteraad. Dit heb ik gedaan in vier werkplaatsessies van een dag met vijftien ambtenaren die vanuit verschillende beleidsvelden intensief betrokken zijn bij de tuin. Aan het eind van zo'n werkplaatsessie sloten de gemeenteraad, commissieleden en leden van het management van de gemeente aan. De betrokken ambtenaren presenteerden hun ideeën over de tuin aan de raad en het management.

Tot slot heb ik met de raad een aparte sessie gehouden om het te hebben over hun (veranderende) rol in het contact met degenen die tuin gebruiken en wat zij vinden van onze tuin.

Een heleboel gepraat dus!

EN WAT LEVERDE DAT OP?

U geeft aan dat u best tevreden bent met de tuin. Velen van u zijn trots op hun leefomgeving en wonen hier met veel plezier. U voelt zich verbonden met Sittard-Geleen.

Is dan alles goed? Dat zeker niet. U gaf ook de nodige aandachtspunten mee.

VEILIGHEID IS ERG BELANGRIJK

U vraagt in de gesprekken aandacht voor een veilige leefomgeving. Veiligheid in de vorm van verkeersveiligheid, sociale veiligheid en ook bruikbaarheid.

Bij **verkeersveiligheid** gaat het om een herkenbaar wegbeeld. Bijvoorbeeld: 'Begrijp ik als weggebruiker welk gedrag van mij verwacht wordt?' Overzicht is daarbij belangrijk. Of: 'Kunnen gras en hagen op kruispunten niet eerder gemaaid worden?'

De **sociale veiligheid** raakt aan het (veilige) gevoel dat de gebruikers belangrijk vinden. Dit verschilt per persoon en is subjectief. Toch valt hierop in te spelen. Bijvoorbeeld met zicht op locaties of verlichting. Waarbij u ook aangeeft dat teveel verlichting niet wenselijk is. Dat is tenslotte schadelijk voor fauna. Veel groen in de gemeente is aangeplant om auto's en stads- en dorpsranden te verstoppen achter groene zones. U geeft aan graag meer te willen zien van die tuin. Dat geeft u een veiliger gevoel.

Ook **bruikbaarheid** vindt u belangrijk. Trottoirs moeten vlak liggen en breed genoeg zijn, met name op plekken waar veel ouderen en gehandicapten zijn. Voor kinderen moeten er voldoende plekken zijn waar ze veilig kunnen lopen en spelen.

ER MOET IETS TE DOEN ZIJN

U maakt graag gebruik van de tuin. Het is dan ook belangrijk dat in die tuin iets te doen is. U noemt hier genieten, recreëren, sporten, ontmoeten en tot rust komen. U geeft hier ook concrete voorbeelden bij.

Kinderen willen buiten kunnen spelen en niet alleen in een speeltuin. Aanleidingen om te gaan spelen bieden dan uitkomst. Bijvoorbeeld: de mogelijkheid om te waveborden op een parkeerplaats of een plein. Water noemt u als voorbeeld van een aantrekkelijke aanleiding om te spelen en te genieten. Voor water is wat u betreft sowieso meer ruimte nodig.

Ouderen vinden het belangrijk om buiten andere mensen te ontmoeten. Daarom zijn veilige en comfortabele paden, voldoende zitgelegenheden en mooie plekken waar het goed toeven is voor hen noodzakelijk.

Bovendien wilt u dat in de tuin iets te zien is. Dit kunnen bloemen of water zijn maar ook het zien en ontmoeten van mensen is voor u belangrijk.

Het is voor iedereen belangrijk dat de tuin schoon is. Veel is gesproken over hondenpoep en over te weinig afvalbakken om de poepzakjes in te doen. Ook zwerfvuil en dumpplekken zijn belangrijke items.

“Door het weghalen van het bankje los je het probleem niet op. Je haalt de hangjongeren er niet mee weg. Die zitten nu gewoon op de trap. Zij hebben ook een plek nodig. Maar doordat de bankjes weg zijn, worden ouderen als ze uit willen rusten nu gedwongen om een drankje op het terras te kopen. Die blijven dus thuis.”

NIET ALLEEN GRAS MET BOMEN

Op sommige plekken ziet u het liever mooier maar u beseft dat dat niet overal kan. Wel is meer afwisseling en kleur een wens. Gras, bomen en asfalt, dat is nu het algemene beeld. Dat vindt u jammer.

U vindt het logisch dat een aantal representatieve plekken een hoger onderhoudsniveau krijgt. Representatieve plekken zijn centra (ook van de dorpen), invalswegen, entrees en parken. Deze plekken vertegenwoordigen een algemeen belang.

Een enkeling geeft juist aan die representatieve plekken niet zo belangrijk te vinden, als het bij hun in de wijk maar goed onderhouden is.

Dicht bij huis wil een aantal van u best zelf zorgen voor een hogere kwaliteit. Aan de gemeente stelt u dan ook de vraag om los te laten en af en toe een beetje hulp en aandacht te geven.

*“Alleen maar gras met bomen overal.
Je ziet geen vogeltje meer en je ziet al
helemaal geen vlindertje meer.”*

KLEUR EN FLEUR IN DE BERMEN

Een enkeling van u vraagt ook om strak gemaaide bermen en gazons, maar duidelijk is dat dit voor steeds meer van u niet nodig is. Wat u betreft, hoeft alleen daar vaak gemaaid te worden waar dit voor de veiligheid noodzakelijk is of omdat bijvoorbeeld kinderen op deze plek willen spelen. De rest mag best wat ruiger zijn. Hierdoor krijgen bloemen de kans om tot bloei te komen wat weer goed is voor de vlinders en de bijen.

Henk van Rens heeft een foto van Rijkswaterstaat gedeeld.

22 juni om 12:08 · 🌐

Dit is iets voor De Tuinman van Sittard-Geleen! DOEN!!!!

Rijkswaterstaat

22 juni om 12:00 · 🌐

👍 Pagina leuk vinden

Vorig jaar in oktober is de Honey Highway bij de A4 geopend. In samenwerking met initiatiefneemster Deborah Post, wegebouwers en de Gemeente Midden-Delfland he...

[Meer weergeven](#)

👍❤️ 13

4 reacties 🗨️👍👎

BRAAKLIGGENDE TERREINEN

De gemeente verandert constant. Hierdoor zijn er altijd wel plekken aan te wijzen die even niet gebruikt worden en wachten op een nieuwe invulling. Door de vergrijzing en ontgroening zijn in Sittard-Geleen momenteel meer van dit soort plekken. Deze wachtplekken, braakliggende terreinen, geven aan een gebied vaak een negatieve uitstraling. Deze terreinen zijn vaak niet van de gemeente, maar in particulier eigendom.

U ziet in deze plekken mogelijkheden voor activiteiten waarvoor normaalgesproken in onze tuin nauwelijks plek is. Bijvoorbeeld een plukweide of een ruige speelplek voor de jeugd. Ook hieraan wilt u best een steentje bijdragen.

“Neem de braakliggende terreinen. Die kunnen toch meer betekenen. Dat kunnen heel spannende speelplekken voor kinderen worden. Plekken waar nog niet alles geregeld is, waar nog meer mag en meer ontdekt kan worden.”

MINDER VERKEERSBORDEN

Als het gaat om veiligheid moet duidelijk zijn wat mag en wat niet mag. U vindt dat de gemeente op veel plekken teveel borden plaatst en overdreven geboden en verboden oplegt. U vindt dat we mogen verwachten dat weggebruikers blijven nadenken en dat ze hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

U vindt daarnaast dat de borden die we moeten hebben, schoon zijn.

Wel moet de gemeente doen wat volgens de wet noodzakelijk is.

MEEDENKEN

U geeft aan dat u de mogelijkheid wilt hebben om zelf initiatieven te nemen. En dat u van de gemeente een andere houding verwacht als u initiatief toont. De gemeente moet dingen mogelijk maken en meedenken.

Als voorbeeld noemt u de olifantenpaadjes. Dat is de manier waarop u de tuin wilt gebruiken en dat zou de gemeente toe moeten laten.

“Werk en denk met ons mee, in plaats van altijd maar tegen.”

ZWERFVUIL EN HONDENPOEP

Zwerfvuil en hondenpoep is voor u een belangrijk issue. Wie moet dit opruimen en hoe snel moet dit gebeuren? Dat zwerfvuil en hondenpoep voor ergernis zorgen is duidelijk en logisch. De vervuiler is vaak de bewoner zelf. Als de gemeente steeds opruimt, verandert er niets lijkt het alsof negatief gedrag wordt beloond. Aan de andere kant wilt u best helpen met opruimen maar vindt u de kosten voor het storten van afval bezwaarlijk. De gemeente kan hierover meedenken.

VERSNIPPERING

Wat u echt niet begrijpt is dat de gemeente het beheer en onderhoud zo versnipperd organiseert. Vandaag komt de gemeente gras maaien, de dag erna zijn de goten aan de beurt terwijl een week later een ploeg rondom de bomen maait en de graskanten knipt. Wat u al helemaal niet begrijpt is dat de ene aannemer de perken schoffelt tot de helft waarna de andere aannemer het de week daarop overneemt en de andere helft schoffelt. U vraagt zich af of dat niet efficiënter kan.

“Dat is toch niet efficiënt, al die verschillende aannemers? Ze kunnen nog geen afvalzak meenemen als het niet hun pakkie-an is. Daar moet dan weer een ander speciaal voor komen.”

DOE DE DINGEN DIE JE DOET GOED

U vraagt zich af of bij werkzaamheden voldoende toezicht is op een goede uitvoering. Regelmatig begrijpt u de noodzaak van een werk of de manier van uitvoeren niet. Daarnaast vindt u de kwaliteit soms onder de maat. De vraag is niet perse om meer te doen of het anders te doen, maar wel om het goed te doen en als nodig uit te leggen waarom het zo is.

COMMUNICATIE OVER DE WERKZAAMHEDEN IN DE TUIN

Communicatie met de gemeente vindt u belangrijk. Hier heerst veel onbegrip. Vooral vanwege het uitblijven van (snelle) communicatie. Zowel reactief als proactief.

U wil weten waarom iets gebeurt of waarom iets juist niet gebeurt. Als de gemeente uitleg geeft is de reactie vaak: "Nu begrijp ik het!" Vaak ontstaat dan zelfs begrip. U geeft daarmee aan dat voor u "nee, omdat....." ook een goed antwoord is.....en zorg dat onze tuin ook een beetje van jouw, als tuinman, wordt.

De tuinman roept: ik ben "De tuinman in andermans tuin". U vindt dit een goed uitgangspunt. Toch draait u deze uitspraak ook om. U vindt dat de tuinmannen die werken aan de tuin trots mogen zijn op hun werk. Dat ze zich betrokken voelen bij de tuin en herkenbaar zijn als tuinman. Dan kunt u ze ook aanspreken en samen kijken wat belangrijk is in de tuin. Zoals de vroegere kantonnier (een vaste arbeider die in de 19e eeuw was belast met het dagelijkse onderhoud van de wegen), trots en betrokken was bij zijn werk.

Ik heb niet alleen geluisterd naar wat u belangrijk vindt. Ik heb ook gekeken naar de ontwikkelingen in het land. Ook daar ontstaat een verschuiving van wat mensen belangrijk vinden. Ook andere gemeenten zoeken antwoord op die ontwikkelingen. Hier kan ik als tuinman, maar ook wij als stad, van leren. We staan dus niet alleen.

WAT ZIEN WE OM ONS HEEN?

Wat u belangrijk vindt, plaatsen we in een breder perspectief. Dit bredere perspectief helpt om te zien wat uniek is voor onze stad en wat past in ontwikkelingen die de Nederlandse samenleving doormaakt.

ONTWIKKELINGEN IN DE SAMENLEVING

De ontwikkelingen die momenteel spelen in het land zijn goed verwoord in het coalitieakkoord “Burgers en stad, een combinatie van kracht” en nog nadrukkelijker in de kadernota 2015 “Groeiend vertrouwen.”

De samenleving verandert momenteel namelijk in een rap tempo. Dat betekent dat we niet in een tijdperk van verandering leven maar in verandering van tijdperk. De komende generaties:

- zijn mondiger, kritischer en individualistischer;
- willen meer zelf kiezen;
- willen meer netwerken;
- willen meer variatie;
- vrijwilligerswerk en verenigingen meer ad hoc.

Dat vraagt een andere rolverdeling tussen de overheid en de samenleving. We gaan van een verzorgingsstaat (gestuurde samenleving) naar een participatiesamenleving. Dat betekent dat we in Sittard-Geleen samen moeten onderzoeken hoe die nieuwe rolverdeling voor ons vorm kan krijgen.

“We leven niet in een tijdperk van verandering, maar in een verandering van tijdperk.”

ALLES WAT WE DOEN IS DIRECT ZICHTBAAR

We leven steeds meer in een snelle wereld waar iedereen alles kan zien. Steeds meer en steeds sneller delen gebruikers ervaringen via social media. We kunnen bovendien steeds meer gegevens vinden op internet. Zowel positieve als negatieve ervaringen worden snel gedeeld met grote groepen mensen. Hiermee komt ook de gemeente steeds meer in een glazen huis terecht.

Deze nieuwe rolverdeling is al een tijdje gaande en zeker niet alleen in Sittard-Geleen. De meeste gemeenten beseffen dat de tijd dat zij konden bepalen en achteraf de bewoners van het besluit op de hoogte stellen voorbij is. Hoe en met welke snelheid ze invulling geven aan deze veranderingen verschilt echter per gemeente.

VOORBEELDEN UIT HET LAND

Veel gemeenten onderzoeken hoe ze meer de samenwerking kunnen opzoeken met inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties. Ook kijken ze hoe ze meer ruimte kunnen geven aan gebruikers en meer maatwerk kunnen leveren. Voorbeelden hiervan zijn:

Deurne

Deurne K.O.E.K (koerst op eigen kracht) speelt erop in dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties samen initiatief nemen bij die onderwerpen en zaken die ze écht belangrijk vinden. De gemeente doet wat moet en ondersteunt, maakt mogelijk en maakt mensen enthousiast.

Nijmegen

Kiest ervoor om haar partners meer de ruimte te geven. Dit betekent dat de gemeente het zogenaamde Marikenniveau (een basisniveau) verzorgt. Het budget dat de gemeente vrijspeelt door het onderhoud op dit niveau te houden in plaats van het voorheen gangbare niveau komt ten goede aan de buurt zelf. Wat bewoners, ondernemers, verenigingen en organisaties met dit geld willen doen mogen ze zelf weten. Dit kan betekenen dat ze kiezen voor viooltjes in de straat, een extra schoonmaakbeurt of voor een buurtbarbecue.

Utrecht

Utrecht vroeg haar gebruikers aan te geven welke verkeerslichten zij overbodig vinden. Vervolgens heeft de gemeente goed gekeken naar de veiligheid. Op plekken waar de veiligheid het toelaat, is een proef gestart en staan de verkeerslichten nu uit.

Breda

Hier kiest de gemeente ervoor om alle plantsoenen om te vormen naar gras of betontegels. Als de direct omwonende/gebruikers iets anders willen, dan kan dat. Dan kijkt de gemeente graag wat mogelijk is en sluit met deze partij een deal over de inrichting en het beheer.

Almere

Almere experimenteert met het plaatsen van speelobjecten door bewoners in de openbare ruimte. Als de gemeente een speelobject in de openbare ruimte plaatst, moet deze voldoen aan strenge wet- en regelgeving. Als bewoners dat doen, hoeft dat niet. Als bewoners deze speelobjecten verankeren in de grond dan is de gemeente alsnog aansprakelijk wat betekent dat ook hier die wet- en regelgeving alsnog op van toepassing is. Als het echter niet verankerd staat, is dat niet zo. De gemeente experimenteert en nodigt bewoners uit om bijvoorbeeld losse glijbanen en trampolines in de openbare ruimte te delen en zo voor meer kinderen toegankelijk te maken.

Venlo

Venlo is tot de conclusie gekomen dat het vegen in de straten in woonwijken niet behoort tot de verplichtingen van de gemeente. In de loop der jaren zijn ze dat gaan doen. Aangezien veiligheid hierbij ook geen issue is, zijn ze hier mee gestopt. De verwachting is dat bewoners het vegen van de eigen stoep weer als een normale zaak gaan beschouwen.

De Bilt

De Bilt koos ervoor, op basis van een eigen inventarisatie, om 265 afvalbakken van de 445 afvalbakken in het woongebied en het buitengebied te verwijderen. Voordat ze verwijderd werden, heeft de gemeente op de betreffende bakken in de openbare ruimte stickers geplakt met de vraag wie de bak wil adopteren. Als een vrijwilliger zich aanmeldt, blijft de bak staan zolang die geleegd wordt door een vrijwilliger. Maar liefst 80 afvalbakken blijven nu dankzij vrijwilligers bestaan.

Nu ik een beeld heb van wat u belangrijk vindt en welke ontwikkelingen in de rest van het land spelen, is het tijd om dit te combineren tot een visie waarmee ik, als tuinman onze tuin, onze stad de komende jaren kan versterken. Deze visie sluit aan bij wat u belangrijk vindt, leert van voorbeelden uit het land en versterkt uw ideeën met mijn vakkennis over onze tuin. Zo maken we goed gebruik van elkaars kracht, de kracht van de stad.

WAT IS DE KRACHT VAN DE STAD?

Niet langer wij bepalen op basis van onze expertise en efficiëntie wat goed voor u is, we vragen u wat u belangrijk vindt en hoe we met de tuin kunnen bijdragen om uw trots op de stad te versterken. Alles wat we doen, doen we tenslotte voor iemand.

WAAR KOMEN WE VANDAAN

We zijn vier jaar geleden begonnen met het beheren op basis van resultaat in plaats van beheren op basis van aantal en frequenties. We hebben bijvoorbeeld afgesproken hoe hoog het gras in gazons maximaal mag zijn in plaats van hoe vaak we gaan maaien. Dat betekent dat we in een droog jaar, als het gras langzaam groeit, minder maaien dan in een warm en vochtig seizoen, als het gras sneller groeit.

Die overstap was best lastig, want hoe hoog vinden we eigenlijk dat het gras mag zijn? En hoe schoon is schoon? Dat vorige plan hebben we op basis van onze professionaliteit en efficiency van achter ons bureau bedacht, zonder daar met u over te praten. Dat doen we nu gelukkig wel.

STIP OP DE HORIZON

Nu we weten wat u belangrijk vindt en waar we vandaan komen, is het ook belangrijk om te weten waar we naartoe willen. Dit plan heeft de duur van tien jaar, tot in 2026. In die tijd kan veel veranderen. De veranderingen gaan zo snel dat niemand weet hoe de wereld in 2026 eruit ziet. Om toch vooruit te komen, helpt een stip op de horizon. Die stip op de horizon koppelt de thema's die vanuit het algemeen belang essentieel zijn, aan wat u op dit moment belangrijk vindt. Wateroverlast moet bijvoorbeeld zoveel mogelijk voorkomen worden. Op termijn wordt dat een nog belangrijker thema gezien het veranderende klimaat. Dit vraagt soms om een andere inrichting van, in ieder geval, onze gemeenschappelijk tuin.

Die stip op de horizon is de leefbaarheid van onze stad. Van die leefbaarheid zijn onderwerpen als veiligheid, gezondheid, beleving en activiteit een belangrijk onderdeel. Dat onze tuin daarin een belangrijke rol speelt, bevestigen vele onderzoeken. Dat geldt bijvoorbeeld voor de relatie tussen groen en de gezondheid van de inwoners. Ook leggen we steeds vaker de link tussen de uitstraling van een stad en de economische aantrekkelijkheid. Een onaantrekkelijke tuin en stad trekken geen nieuwe inwoners en bezoekers aan. Juist in onze gemeente waar we de komende jaren een toename van werkgelegenheid verwachten is dit belangrijk.

de Volkskrant

Letijk land schrikt talent af

“DE KWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING GEEFT DE DOORSLAG”

“Er zijn nog goede ingrepen te verzinnen. In Eindhoven is de groene corridor aangelegd een fietsroute tussen het hart van Eindhoven en de historische markt in Oirschot en prompt wil de international school zich langs die fietsroute vestigen. De expats in ‘Brainport Eindhoven’ willen het beste, ook voor hun kinderen. Ze hadden immers ook een baan kunnen kiezen in Munchen, een groene oase met Bergen aan je voet of in Barcelona waar je op steenworp afstand het strand hebt, kunt skiene of een voettocht langs de kloosters kunt maken.”

Fragment van interview met landschapsarchitect Adriaan Geuze in de Volkskrant van 18 juni 2016.

EEN LEEFBAAR SITTARD-GELEEN

Sittard-Geleen onderscheidt zich van omliggende gemeenten door de combinatie van bedrijven (high tech/chemie) en hogescholen. De stip op de horizon is om leefbaarheid verder te concretiseren op basis van de ontwikkeling van Brightlands. Bedrijven in Sittard-Geleen hebben een belangrijke rol bij de ontwikkeling van innovatieve materialen. De Brightlands Chemelot Campus speelt hierbij een prominente rol.

Om die leefbaarheid concreet te maken, is de vraag: wat moet de tuin bieden zodat mensen zich hier graag vestigen en hier met plezier wonen?

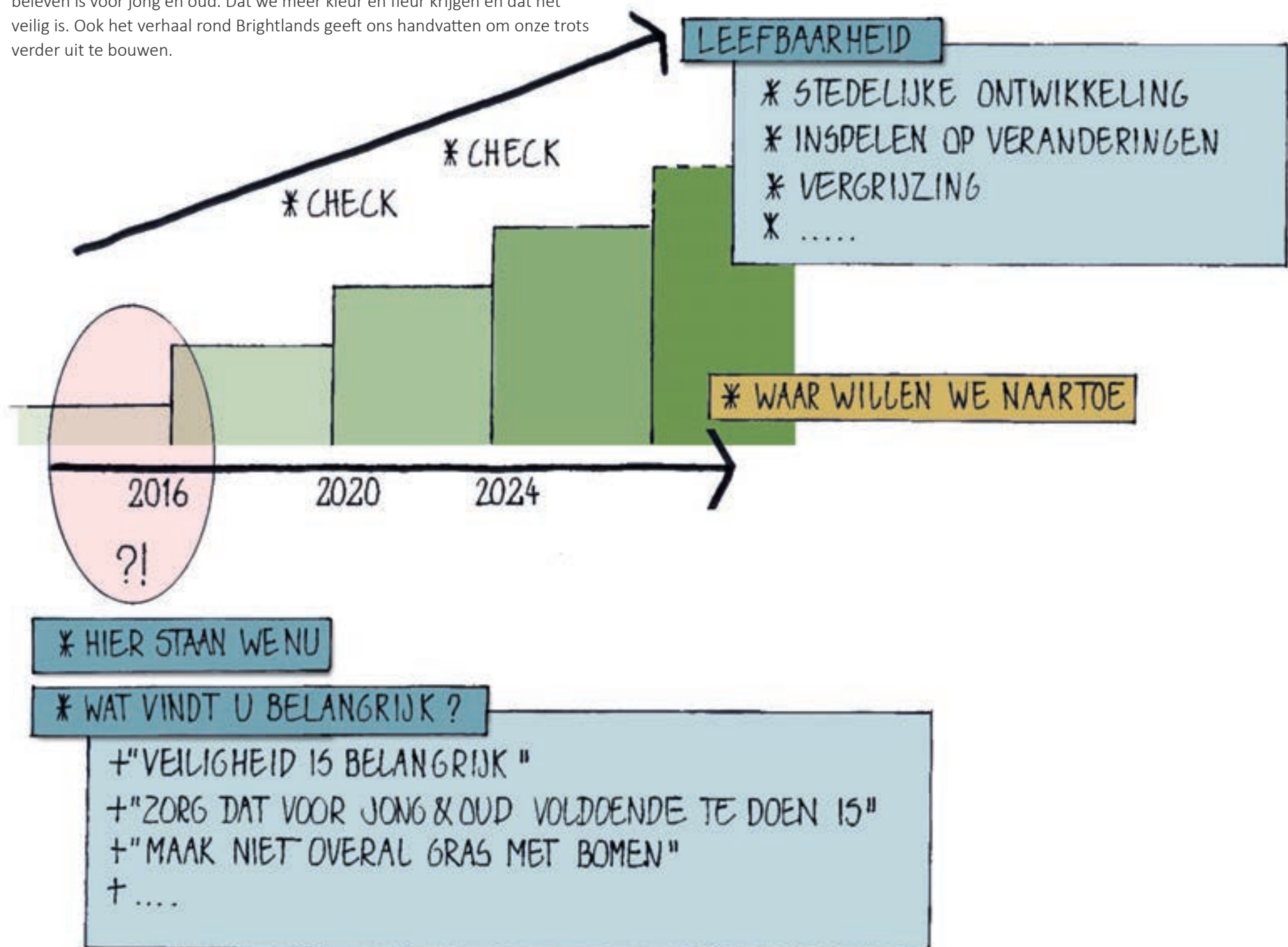

Een samenwerking tussen Venlo, Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, etc.

Dat klinkt misschien ver weg als we het hebben over Brightlands. We hadden het toch gewoon over dat stukje groen bij u voor de deur in Graetheide, Geleen of Buchten?

Dat klopt en daar hebben we het ook nog altijd over. Alle punten die u aangeeft belangrijk te vinden, komen namelijk ook terug in de visie over Brightlands. Dat gaat tenslotte ook over dat in de tuin iets te doen is, te beleven is voor jong en oud. Dat we meer kleur en fleur krijgen en dat het veilig is. Ook het verhaal rond Brightlands geeft ons handvatten om onze trots verder uit te bouwen.

Uw reacties op de vraag “Wat vindt u belangrijk?” die ik als tuinman in de stad ophaalde, heb ik met de ambtenaren besproken. En toen kwamen we een aantal lastige keuzes, of knopen, tegen. Die knopen ontstaan vaak omdat we aan de ene kant los willen laten en ruimte willen geven aan inwoners en aan de andere kant moeten we als gemeente waken over het algemeen belang. Deze knopen hebben we met u en met de ambtenaren besproken en samen zijn we tot een richting, een visie, gekomen.

WAT WILLEN WE ZIJN?

De knopen zijn onoplosbaar. Sterker nog, de knoop is heel belangrijk om goede keuzes te kunnen maken. In een knoop werken twee krachten tegen elkaar in. Dit zijn de twee uitersten. De krachten werken elkaar tegen én hebben elkaar nodig. De een kan nooit compleet zonder de ander: het is niet “of ... of” maar “en ... en.”

DE KNOPEN VAN DE TUINMAN VAN SITTARD-GELEEN

We hebben zes knopen benoemd die samen de richting bepalen. Deze richtingen zijn een momentopname. Nu lijkt dit de richting te zijn die we op willen gaan. In tien jaar tijd (de duur van dit plan) kan er veel veranderen.

Daarom vragen we de raad niet alleen om deze richtingen vast te stellen, maar ook om te bekrachtigen dat we over deze knopen en de richtingen met elkaar in gesprek blijven. Dat is belangrijk om in te kunnen spelen op veranderende inzichten en nieuwe ervaringen.

1 BEPALEN - LOSLATEN

Deze knoop komt voort uit uw vraag om meer ruimte voor bewonersparticipatie (meedoen).

De afgelopen jaren bepaalde de overheid wat goed voor u was. De overheid nam een verzorgende rol op zich. Nu vraagt u steeds vaker om meer ruimte. U wil meer zelf kiezen, meer meedoen in onze gezamenlijke tuin. Dat is echter niet voor iedereen weggelegd maar het betekent ook dat de gemeente niet alles volledig los kan laten.

- Meer ruimte
- Goede informatie
- Proactieve houding gemeente

Richting

Het streven is om zoveel mogelijk los te laten en te sturen op wat u belangrijk vindt. Het huidige onderhoudsniveau is 'basis'. U mag, binnen financiële kaders, aangeven wat u meer (hoog niveau) en minder (laag niveau) belangrijk vindt. En waar u zelf de handen voor uit de mouwen wil steken.

De gemeente bewaakt altijd het minimale onderhoudsniveau (laag) waarbij de veiligheid gegarandeerd is en kapitaalvernietiging wordt voorkomen.

“Wij zetten de tafels recht, u zet ze steeds scheef. Toch blijven wij ze iedere keer weer rechtzetten”

2 ALGEMEEN BELANG - INDIVIDUEEL BELANG

U heeft aangegeven meer mee te willen denken. Voorheen handelde de gemeente veel vanuit het algemeen belang. Dat vonden we efficiënt en eerlijk, iedereen heeft recht op hetzelfde. Het gevolg daarvan is dat het er in de gemeente nu overal zo'n beetje hetzelfde uitziet.

Maar als we met iedereen over alles het gesprek aan gaan, kost dat veel tijd en geld. Dat is ook niet de bedoeling. Bovendien schuilt daar een gevaar in dat de mensen die het beste hun weg kunnen vinden naar het gemeentehuis, ook het beste gehoord worden. Dat kan betekenen dat we het algemeen belang uit het oog verliezen.

Vanuit het algemeen belang is de gemeente verantwoordelijk voor overkoepelende thema's die vaak voortkomen uit veranderingen. Zo moet de gemeente, om de leefbaarheid in de toekomst te waarborgen, reageren op klimaatveranderingen, de toenemende warmte in de stad, extreme wateroverlast en watertekort.

Richting

Onder het motto "alles wat we doen, dat doen we voor iemand" komt er meer ruimte voor individuele wensen. Daardoor stijgt de waardering voor en betrokkenheid bij de stad. In de praktijk betekent dat dat we meer maatwerk gaan leveren en dat er verschil gaat ontstaan. Bijvoorbeeld in hoe het eruit ziet. Dit kan betekenen dat in de ene straat het gazon kort gemaaid wordt omdat er kinderen willen spelen en er in de andere straat een ruiger gazon met bijvoorbeeld bloemen is. Het betekent ook dat als u zelf het initiatief neemt om de kwaliteit te verhogen in de tuin, we dat toestaan.

In straten in de wijken geven we hier meer ruimte aan dan bij voorzieningen die een groot bereik hebben en voor de hele stad belangrijk zijn.

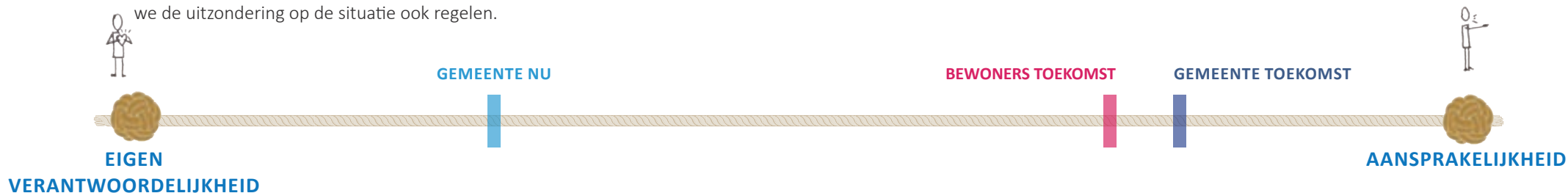
Ondanks dat we meer ruimte geven, blijven we ook altijd waken over het algemeen belang.

"Als je zelf een huis laat bouwen, heb je al helemaal bedacht hoe het eruit moet zien: een woonkamer, een badkamer, een toilet, een kelder en drie slaapkamers.

Dan stelt de architect allemaal vragen over je manier van leven, wat je belangrijk vindt, of je vaak gasten over de vloer krijgt etc. Hij gooit er zijn expertise tegenaan. Dat levert een heel ander huis op dan je in eerste instantie voor ogen had, maar wel een huis dat beter aansluit bij jouw wensen en manier van leven."

3 EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID - AANSPRAKELIJKHEID

De gemeente neemt vaak besluiten uit angst om aansprakelijk te worden gesteld. Daardoor vinden we normen en richtlijnen zo belangrijk dat we ze niet meer zien als een richtlijn maar als een wet. We gaan vaak zelfs zover dat we de uitzondering op de situatie ook regelen.

De (weg)gebruiker hoeft eigenlijk zelf niet meer na te denken. Daarmee trekken we als gemeente ook alle verantwoordelijkheid naar ons toe. Het tegenstrijdige is dat met die voorzichtige houding juist de kans om aansprakelijk gesteld te worden groter is.

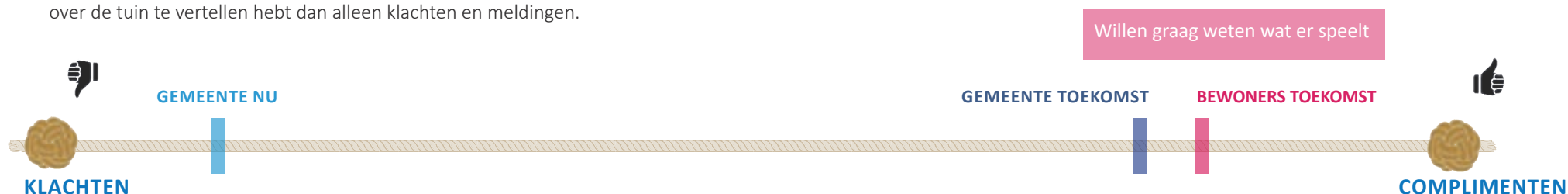
Het kan dus geen kwaad om u meer op uw eigen verantwoordelijkheid aan te spreken. Aan de andere kant zijn we ook gastheer voor de gebruikers van de tuin. Alles op de eigen verantwoordelijkheid gooien is dus te makkelijk en niet wenselijk. Met zoveel verschillende manieren waarop we de tuin gebruiken is een aantal regels en afspraken wel noodzakelijk.

Richting

We delen de verantwoordelijkheid meer met u. Richtlijnen passen we niet strikt toe, we gebruiken ze zoals ze bedoeld zijn: als leidraad, als handvat. Ook hier luisteren we meer naar u. We onderzoeken minder gangbare oplossingen om meer verantwoordelijkheid bij u neer te leggen. Het doel is om minder regels op te stellen en meer mee te werken. Hiermee gaan we meer (kleinschalig) experimenteren.

4 KLACHTEN - COMPLIMENTEN

U wilt op tijd en duidelijk geïnformeerd zijn. Tot nu toe praten we eigenlijk alleen met u als er klachten of meldingen zijn. Complimenten kunt u nergens kwijt. Wat opvalt na de gesprekken die ik met u heb gehad, is dat u veel meer over de tuin te vertellen hebt dan alleen klachten en meldingen.

Er zijn niet alleen negatieve, maar ook positieve verhalen. Het grootste deel van degenen die de tuin gebruiken, dient om uiteenlopende redenen nooit een melding of een klacht in. Bij meldingen en klachten geldt bovendien dat er maar weinig ruimte is voor het delen van het verhaal achter de melding of klacht en het verhaal achter de terugkoppeling.

Juist het gesprek aangaan met een melder zorgt voor nuttige informatie. Informatie die gebruikt zou kunnen worden om het beheer te optimaliseren. En dat kan leiden tot besparingen.

Richting

We willen continu een zo volledig mogelijk beeld hebben van hoe u de tuin ervaart. In het verleden lag de focus teveel op communicatie via klachten- en meldingen. Daarmee horen we echter maar een klein deel, misschien maar vijf procent, van wat er leeft in de stad. Dat betekent dat we regelmatig met een representatieve doorsnee van de bevolking gaan praten over onder meer de tuin.

Daarnaast vergroten we de zichtbaarheid van onze mensen (de tuinmannen) die dagelijks in de wijken aanwezig zijn. Zo wordt het makkelijker om ze aan te spreken.

Dat wordt makkelijker als de tuinmannen een eigen wijk hebben. Dan weten ze beter wat speelt in dat deel van de tuin en kunnen ze daar eenvoudig op inspelen.

“We geven aandacht aan de dingen die niet goed gaan. Hierdoor groeien ze.”

Met oog voor het positieve bereik je meer!

Marc Lammers is acht jaar bondscoach geweest van het Nederlands dames hockeyelftal.

In de eerste vier jaar werden ze altijd tweede. Hij is gaan nadenken hoe dat kwam en kwam erachter dat het allemaal zijn schuld was...

Hij focuste veel te veel op het negatieve, op dat wat niet goed ging.

Dat inzicht kreeg hij van Sylvia Karres, zijn centrumspits, die op grote toernooien maar een of twee keer scoorde. Zij was heel slecht in het aannemen op haar backhand, dus dat gingen ze trainen, dat moest verbeteren.

Met als gevolg dat Sylvia Karres een zelfvertrouwen had van 0.0, haar teamgenoten zich afvroegen wat zij in het Nederlands elftal deed en het allerergste: Dat ze vervolgens alle ballen op haar backhand kreeg aangespeeld!

Zo was bewust gewerkt aan het onbekwame, met als gevolg dat je dan onbewust het onbekwame toepast.

Op de olympische spelen in Athene dacht ik als we ooit een keer eerste willen worden moet ik eerst mezelf veranderen, bij mezelf beginnen.

Ik wist alleen niet waar we haar wel moesten aanspelen. Dus zijn we in 2006 met zijn allen gaan zitten en hebben haar gevraagd: “Sylvia, waar wil jij de bal het liefste hebben?”

Zij antwoordde: “Die heb ik het liefst als ik al in de cirkel sta op mijn rechervoet en dan verander ik hem wel van richting, een tip-in.” Dat wisten we niet dus dat zijn we gaan trainen.

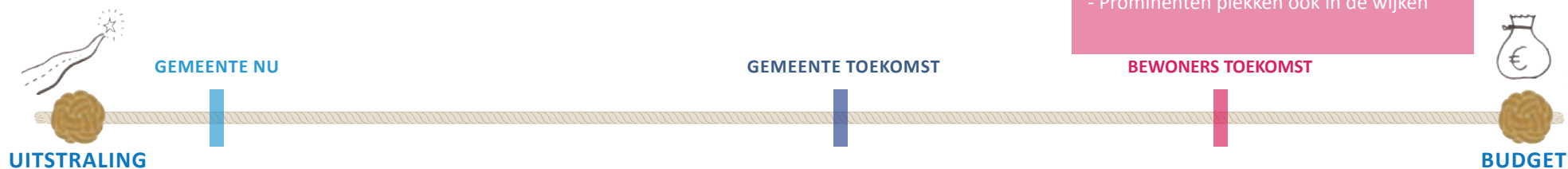
Wat gebeurt: We worden voor het eerst in 24 jaar wereldkampioen met Sylvia als topscorer van het WK! Ze scoort 7 doelpunten waarvan 5 vanuit de tip-in!

Ze kwam in een flow vanuit kracht, zelfvertrouwen en een positieve omgeving. Die flow bereik je niet vanuit het negatieve.

5 UITSTRALING - BUDGET

Deze knoop komt voort uit de vraag: “Kan het met wat meer kleur en fleur?”

U vindt alleen gras en bomen saai en bovendien niet goed voor de bloemen en de bijen (biodiversiteit).

Richting

Ook wij vinden de uitstraling van onze gemeente en de biodiversiteit belangrijk. We willen voorkomen dat er overal alleen gras met bomen staan. Daarom geven we de bijzondere gebieden een bijzondere uitstraling en mag het buitengebied meer verruigen. Ook gaan we verkennen wat mogelijk is met kruidenmengsels en bollen, zodat we met een gelijkblijvend budget toch meer kleur en fleur in onze tuin kunnen realiseren.

Ook zijn we benieuwd naar wat u hier zelf in kunt betekenen. Bijvoorbeeld door het maken van een geveltuintje, het bijhouden van het plantsoen of het vegen van de stoep voor uw deur.

Als we keuzes maken, vinden we het ook belangrijk deze goed te communiceren, zodat u weet waarom een keuze is gemaakt en de verwachtingen helder zijn.

Ook zien we mogelijkheden om de uitstraling te verhogen door meer samen te werken.

6 GEMEENTE WERELD - ECHTE WERELD

Deze knoop komt voort uit de vraag waarom de uitvoering van het beheer en onderhoud zo versnipperd gebeurt. De ene dag komt de veegmachine door de straat en de andere dag wordt het gras gemaaid en komt een deel van het gras op de straat terecht. Dat kan toch logischer? Daarbij komt de vraag om meer te onderhouden op basis van de manier waarop de tuin gebruikt wordt.

De 'gemeente wereld', werkt volgens systemen. Dat is veilig, eerlijk en overzichtelijk. Als de gemeente meer kijkt en handelt op basis van uw ideeën, ontstaan er andere mogelijkheden en oplossingen. Toch blijft een systeem altijd nodig om te organiseren, op elkaar af te stemmen en afspraken met derden te maken.

Richting

Het gemeentelijk systeem moet te allen tijde ten dienste staan van de echte wereld. Dat betekent onder meer dat het systeem ruimte biedt voor vragen en verzoeken vanuit de echte wereld. Daarom is het van belang dat we aansluiten bij wat u belangrijk vindt. Ook als het gaat om de manier waarop we communiceren.

Klaprozen in plaats van een haag

Op mijn facebookpagina ontstond in dit kader een discussie over klaprozen in een haag. Vanuit de 'gemeente wereld' passen die klaprozen daar niet omdat er een haag hoort te staan. U vindt die klaprozen in de tuin juist heel mooi. Vanuit onze expertise weten we dat klaprozen op de lange termijn niet te handhaven zijn. Toch moeten we niet alleen kijken naar wat volgens het systeem moet, maar meer naar wat u mooi vindt.

Social media

Op social media gaan discussies heel snel. De gemeente moet dus snel kunnen reageren op vragen en opmerkingen die binnen komen. Nu moeten er vaak eerst vijf mensen naar antwoord op een brief kijken en dat duurt vaak een paar dagen. Met social media hebben we die tijd niet. We zitten veel meer in een glazen huis. Als de gemeente laat, niet of slecht reageert, is dat voor iedereen zichtbaar. Tegelijkertijd biedt het ook kansen om meer te laten zien wat goed gaat en uitleg te geven over waarom we de dingen doen zoals we ze doen.

WAT GAAN WE KOMENDE TIJD DOEN?

WAT BETEKENT DIT CONCREET VOOR DE TUIN?

Op basis van alles wat we nu gehoord hebben, zien we vijf belangrijke thema's voor onze tuin. De vijf thema's waar we ons de komende jaren op richten zijn:

1. *De veilige tuin*
2. *Genieten in de tuin*
3. *Samen maken we de tuin*
4. *Tuin van de toekomst*
5. *In gesprek over de tuin*

1 De veilige tuin

Veiligheid is de randvoorwaarde voor een goed gebruikte tuin. Als het niet veilig is, gebruikt u de tuin uitsluitend als het noodzakelijk is. We willen dat u zich veilig en prettig voelt in onze tuin.

We kiezen ook voor financiële veiligheid. We willen niet afwentelen op de toekomst en moeten ervoor waken dat we teveel bezuinigen waardoor onderdelen in de tuin later veel geld kosten omdat we ze nu te weinig onderhouden hebben.

Daarom kijken we komende tijd goed naar:

De verlichting

Waar is wat extra's nodig en waar kan het juist ook met minder? Of waar kunnen we slimme verlichting toepassen, die het gebruik volgt?;

Verkeer

Een belangrijk onderdeel als het gaat om de veiligheid is het verkeer. Veiligheid betekent: geen gaten in de wegen, maar ook overzicht is belangrijk;

Inrichting

Een groene omgeving met weinig overzicht kan bijdragen aan een gevoel van onveiligheid. Aan de andere kant kan een goed onderhouden ruimte juist bijdragen aan het veiligheidsgevoel. Ook zichtbare betrokkenheid van bewoners draagt bij aan dit gevoel. Als mensen samen hun straat versieren, straalt dit uit dat zij elkaar helpen;

Eigen verantwoordelijkheid

We spreken u meer aan op uw verantwoordelijkheid. Jarenlang hebben wij als gemeente veel verantwoordelijkheid naar ons toegetrokken. Dat draagt niet altijd bij aan de veiligheid. Juist door u allemaal meer aan te spreken op uw eigen verantwoordelijkheid wordt de veiligheid vergroot. We sluiten bijvoorbeeld meer aan bij en zoeken contact met de buurtpreventieteams.

PILOT VOOR 2017

Welke inrichtingselementen in een wijk zijn overbodig? Welke paaltjes, borden, hagen etc. zijn onnodig? Juist door de tuin op te schonen wordt deze overzichtelijker en dat kan bijdragen aan de veiligheid. We bespreken met u waar we hiermee aan de slag kunnen gaan.

2 Genieten in de tuin

Als we het hebben over 'genieten in de tuin', betekent dat:

Schoon en aantrekkelijk

Randvoorwaarde om te kunnen genieten is dat de tuin schoon en aantrekkelijk is. Dat betekent niet dat nergens meer een vuiltje mag liggen, maar wel dat de tuin over het algemeen verzorgd is. Hiervoor spreken we u ook aan. Een aantrekkelijke tuin nodigt ook uit om er gebruik van te maken;

Meer kleur en fleur

U wil meer afwisseling en meer kleur. Wij onderzoeken de mogelijkheden hiervoor in bijvoorbeeld de berm en op braakliggende terreinen;

Eigen inbreng

Ook wilt u meer ruimte voor uw eigen inbreng in de tuin. De reden die u daarvoor heeft verschilt, maar komt veelal voort uit betrokkenheid, omdat hierdoor uw contact met de buurt vergroot en omdat u meer kwaliteit en variatie wilt;

Recreatiemogelijkheden

Duidelijk is dat u meer wilt kunnen doen in de tuin. Hiervoor bestempelen we meer groen als gebruiksgroen. Dat betekent bijvoorbeeld ook dat we bankjes om te ontmoeten niet zomaar weghalen. Als hierdoor een conflict ontstaat, gaan we in gesprek om een oplossing te vinden.

Het betekent ook dat we evenementen zoveel mogelijk de ruimte geven in de tuin. En dat we bijvoorbeeld slimme verbindingen naar het buitengebied inrichten waardoor aantrekkelijke (hard)loop- en fietsroutes ontstaan.

PILOT VOOR 2017

We gaan met twee wijken het experiment aan om te kijken wat gebeurt als wij het basisoniveau verzorgen en de wijk de mogelijkheden krijgt om voor het extra een eigen invulling te verzorgen ter vergroting van de beleving van de tuin.

3 Samen maken wij de tuin

We willen bijdragen aan het versterken van sociale verbindingen in de tuin. De tuin is de plek waar u anderen kan ontmoeten. Bekenden en onbekenden. In een maatschappij die aan de ene kant sterk individualiseert, ontstaat gelijktijdig een tegenbeweging waarbij juist het contact in de buurt en in de tuin weer extra gewaardeerd wordt. Hoe u dat vorm geeft, verschilt per persoon. Om dit te versterken gaan we:

Aansluiten bij bestaande initiatieven

We komen en blijven met u in contact. Kwamen we eerder alleen in beeld als het misliep, nu zijn we betrokken, behulpzaam en complimenteaus;

Nieuwe initiatieven faciliteren

We zijn uitnodigend voor nieuwe initiatieven. Tijdens de stadsdialoog hoorden we van u dat u best wilt, maar dat de onbekendheid met de gemeente en de vele regeltjes u afschrikken. Of sterker nog: dat u wilt, maar dat u te horen kreeg dat het niet kan. We gaan meer volgens het “ja, tenzij” principe werken. Nieuwe initiatieven betekent ook dat we meer samenwerken met andere partijen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat we met zorgverzekeraars kijken hoe we in de tuin gezond gedrag kunnen stimuleren waardoor de zorgkosten lager worden. Hetzelfde geldt voor samenwerking met verenigingen. We zoeken naar win-win situaties waarbij zij iets bijdragen aan de tuin tegen een vergoeding voor de clubkas. Daarnaast vraagt het mogelijk maken van nieuwe initiatieven om bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van materiaal of het uitbreiden van een collectieve verzekering voor vrijwilligers;

Proactieve houding om nieuwe initiatieven aan te moedigen

Ook zien we mogelijkheden om vanuit een actieve houding meer initiatieven van de grond te krijgen. Door u vooraf te laten weten wat de mogelijkheden zijn, verwachten we dat u eerder het initiatief neemt.

PILOT VOOR 2017

Aansluiten bij wijkgericht werken. We kijken niet alleen naar het fysieke deel van de tuin (de onderdelen van de tuin) maar leggen ook meer de verbinding met het sociale deel (denk bijvoorbeeld aan doelstelling op het gebied van gezondheid of elkaar ontmoeten en kennen). Veel van de doelstellingen die wij in de tuin kunnen realiseren, sluiten aan bij de doelstellingen van het sociale domein. Vanuit de gedachte één stad, één organisatie kunnen we zo veel meer gezamenlijk oppakken. Daarnaast experimenteren we met burgerschouwen.

4 Tuin van de toekomst

Ook met oog op de toekomst willen we een goede leefomgeving. Niet alleen voor onszelf maar ook voor onze kinderen. De tuin moet niet alleen nu goed functioneren, maar ook voor de toekomst duurzaam ingericht zijn. Daarom zetten we in op:

Toekomstbestendigheid

Dit betekent dat we rekening houden met het veranderende klimaat en bereiden we onze tuin hier zoveel mogelijk op voor. En dat we zoveel mogelijk kiezen voor duurzame materialen en zo min mogelijk schadelijke stoffen uitstoten en waar mogelijk deze zelfs afvangen. Ook betekent het dat we het gebruik van groene energiebronnen zoveel mogelijk stimuleren;

We doen het voor onze kinderen

Daarom gaan we aan de slag met slimme technologieën. Bijvoorbeeld: het afkoppelen van regenwater van het riool (om wateroverlast te voorkomen), het realiseren van zo veel mogelijk groen in plaats van grijs (tegels en straten) en zetten we in op een aangenaam klimaat in de stad met voldoende plekken met beschutting en schaduw.

PILOT VOOR 2017

We dagen onszelf uit om de tuin duurzaam in te richten, maar dagen u ook uit om hieraan mee te werken. Bijvoorbeeld door uw eigen tuin toekomstbestendig in te richten. Dit kan door een groene inrichting van uw tuin of bijvoorbeeld door het afkoppelen van regenwater. Concreet blazen we voortuinwedstrijden nieuw leven in.

Tijdens het opstellen van dit proces hebben we voor het eerst kinderen betrokken. Dit blijven we doen door de jeugd te betrekken bij activiteiten, het beheer en de ontwikkeling van onze tuin.

5 In gesprek over de tuin

In de toelichting op deze thema's ziet u duidelijk de koppeling met de nieuwe richting die we inslaan. Daarnaast is er per thema een pilot. We vragen de raad of we deze pilots uit mogen werken.

Maar de pilots alleen zijn niet voldoende om de nieuwe manier van werken in te vullen.

De pilots zijn een onderdeel van de nieuwe richting en een andere inhoud.

We zijn met u het gesprek aangegaan en hebben geleerd dat dit veel waardevolle informatie oplevert voor het beheer en de inrichting van onze tuin. Dat blijven we dus doen.

Concreet betekent dit dat we de komende twee jaar met alle wijken het gesprek aangaan. Dit gesprek gaat heel concreet over hoe de tuin in uw wijk eruit kan gaan zien. In de afgelopen stadsdialoog heeft u op hoofdlijnen al aangegeven wat u belangrijk vindt. Een volgende stap is om per wijk te bepalen wat de informatie die u ons heeft gegeven betekent. Wat kan en wil de wijk anders zien? Waar zijn locaties te vinden waarbij beheer en gebruik niet in overeenstemming zijn met de inrichting? Wat kunnen we daarin aanpassen? Wat past bij de leefstijl en de voorkeuren van de wijk? Wat kan en wil de wijk zelf betekenen bij het beheer van de tuin? Het antwoord op dat soort vragen geven we gezamenlijk.

Iedere vier jaar een check

Ook organiseren we iedere vier jaar een momentopname voor de hele stad. Bij die momentopname leggen we de stand van zaken vast, kijken we terug en kijken we vooruit. Zo houden we de langere termijn in de gaten. Hoe we dat precies gaan doen, met bijvoorbeeld een digitaal burgerpanel of door bewonersavonden of een combinatie, bepalen we tegen die tijd.

REKENMODEL

Om het beheer in het algemeen meer in te richten op basis van uw wensen moeten we flexibeler zijn. Om die flexibiliteit te mogelijk te maken, is een rekenmodel opgesteld. Per functiegebied, per onderdeel en per beheerdiscipline kunnen we verschil maken in onderhoudsniveau. We maken onderscheid maken de niveaus: hoog, basis en laag.

Dit stelt ons in staat de financiële gevolgen direct inzichtelijk te maken. In dit model zijn kostenposten zoals vervanging van bijvoorbeeld speeltoestellen of bomen ook duidelijk. Dat maakt het vrij eenvoudig om te kijken wat het bijvoorbeeld betekent als we alle hagen in het buitengebied vervangen door kruidenmengsels. Dan krijgen we zowel de kosten voor de vervanging als de besparing in de vorm van onderhoud en beheer in beeld. Zo zien we gelijk de consequenties van de keuzes die we maken.

Gebied	Vakgebied	Werkpakket	Eenheid	Hoeveelheid	Kwaliteit keuze	A	B	C
Parel	Meubilair	Afvalbak	st	135	A	€ 5.226,66	€ 2.613,33	€ 1.629,86
Parel	Reiniging	Afvalbak	st	135	A	€ 24.710,40	€ 12.355,20	€ 6.177,60
Parel	Spelen	Speeltoestel middel	st	5	A	€ 262,50	€ 262,50	€ 262,50
Parel	Spelen	Speeltoestel groot	st	4	A	€ 250,00	€ 230,00	€ 220,00
Parel	Spelen	Speeltoestel klein	st	-	A	€ -	€ -	€ -
Parel	Spelen	Speelondergrond	m2	-	A	€ -	€ -	€ -
Parel	Groen	Extensief gras (handmatig)	m2	-	A	€ -	€ -	€ -
Parel	Reiniging	Extensief gras	m2	20.164	A	€ 9.122,37	€ 2.105,16	€ 526,29
Parel	Groen	Extensief gras talud laten liggen	m2	-	A	€ -	€ -	€ -
Parel	Groen	Extensief gras talud opruimen	m2	6.125	A	€ 1.536,23	€ 1.094,95	€ 686,80
Parel	Groen	Extensief gras opruimen	m2	12.251	A	€ 3.356,85	€ 2.170,01	€ 1.373,67
Parel	Groen	Extensief gras laten liggen	m2	1.788	A	€ 223,83	€ 142,53	€ 86,57
Parel	Groen	Sierheesters	m2	12.143	A	€ 51.578,09	€ 36.196,67	€ 22.889,69
Parel	Reiniging	Beplanting	m2	19.695	A	€ 2.938,51	€ 1.764,68	€ 1.473,19
Parel	Groen	Blokhaag	m1	3.362	A	€ 23.252,32	€ 14.551,19	€ 8.048,88
Parel	Reiniging	Hagen	m1	-	A	€ -	€ -	€ -
Parel	Groen	Bodembedekkers	m2	5.366	A	€ 23.689,52	€ 16.137,31	€ 13.722,75
Parel	Groen	Boom in beplanting	st	617	A	€ 14.247,81	€ 18.179,34	€ 17.668,46
Parel	Groen	Boom in gras	st	417	A	€ 17.554,41	€ 13.293,82	€ 10.662,77
Parel	Groen	Boom in verharding	st	556	A	€ 20.165,94	€ 18.960,53	€ 17.944,17
Parel	Meubilair	Boomkorf-Rooster	st	300	A	€ 2.014,89	€ 1.036,26	€ 518,13

Een voorbeeld van hoe we met dit rekenmodel aan de verschillende onderdelen in onze tuin overzichtelijk kunnen rekenen. Als input voor dit model zijn de op het moment van opstellen actuele gegevens van de tuin van de gemeente Sittard-Geleen gebruikt. De beheerders van de gemeente Sittard-Geleen zijn nauw betrokken bij de totstandkoming van dit model. Dit maakt dat het een representatief beeld geeft van de financiële effecten.

WAT BLIJFT (MAAR VERANDERT WEL)?

Meldingen

We zorgen dat we meldingen op verschillende manieren kunnen ontvangen, dat we ze sneller afhandelen en beter terugkoppelen. Sinds 2010 schommelt het aantal meldingen tussen de 15.000 en 19.000 meldingen. De meeste meldingen gaan over reiniging en het groen.

“Het totaal aantal meldingen is sinds jaren vrij stabiel. Ook het aantal meldingen per subcategorie over de periode 2010-2015 vertoont weinig verandering.”

De tuinman

De tuinman blijft bestaan omdat mensen inmiddels hun weg naar de tuinman weten te vinden. Dit geldt ook voor zijn facebookpagina. We zetten social media niet alleen in om informatie te geven maar vooral ook om informatie te ontvangen en problemen te signaleren.

Ook blijft de tuinman u opzoeken. Alle tuinmannen (vakambtenaren, wijkcoördinatoren en onderhoudsmensen) zijn zichtbaar als zij in de tuin aan het werk zijn. Dit betekent concreet dat zij herkenbaar en aanspreekbaar zijn. Vanuit de trots op het vak en op de gemeente.

“Ik werk nu 25 jaar voor de gemeente. Van de week ben ik voor het eerst de markt op gegaan en heb ik voor het eerst écht en heel open met bewoners gesproken. Met bewoners die hier met veel plezier wonen en nog wel een paar tips hadden. Ik vond dat echt heel leuk.”

Wijkgericht

Het wijkgericht werken zetten we door. Dit doen we zoveel mogelijk vanuit herkenbare wijken, de wijken zoals u die voelt en ervaart. We beperken ons niet tot ons eigen vakgebied maar kijken en doen breed. De hele tuin is ons werkveld.

Budget

In het budget voor de tuin komt meer samenhang. Dat vergemakkelijkt het samenwerken. Het rekenmodel helpt daarbij.

“Is het niet handiger als het budget voor de openbare ruimte op een hoop komt? Nu is alles verankerd in aparte potjes en is het soms een hele discussie om dingen voor elkaar te krijgen waarvan iedereen overtuigd is dat het moet gebeuren. Is een integraal budget geen voorwaarde als je maatwerk en flexibiliteit wilt gaan leveren?”

CONTINU IN DIALOOG

De gesprekken die ik met u voerde hebben mede gediend als basis voor dit plan. Dit plan is bedoeld voor de komende tien jaar, maar het is ook een momentopname. In die tien jaar kan de wereld namelijk behoorlijk veranderen. Daarom blijf ik met u in gesprek over onze tuin. Zodat, wanneer we gezamenlijk vinden dat iets moet veranderen, we daarover in gesprek kunnen gaan en gezamenlijk veranderingen kunnen doorvoeren. Dat alles ten dienste van die gezamenlijke verbondenheid door trots, tevredenheid en identiteit.

Ik hoop u weer te ontmoeten!

De tuinman

SAMENVATTING

WAT HEBBEN WE GEDAAN?

Sittard-Geleen wil een leefbare en aantrekkelijke stad zijn. Hier kan de openbare ruimte een belangrijke bijdrage aan leveren. Dit doen we vanuit het besef dat we het niet voor ons zelf doen maar voor de gebruiker. Anders gezegd, we zijn de tuinman in andermans tuin.

Daarom zijn we het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan beheer openbare ruimte begonnen met beginspraak. Op verschillende manieren hebben we de gebruikers opgezocht en zijn we met hun in gesprek gegaan. Deze informatie (wat is belangrijk?) hebben we gespiegeld aan tendensen en oplossingen die we bij andere gemeenten zien doen (wat zien we om ons heen?).

Vervolgens hebben we vanuit de stip op de horizon (wat is de kracht van de stad?) beschreven wat we willen zijn. Hier hebben we de balans gezocht binnen een aantal dilemma's die we voor Sittard-Geleen hebben gezien.

Al deze informatie hebben we verwerkt tot concrete voorstellen waar we de beleidsperiode mee aan de slag zouden willen gaan.

WAAR KOMEN WE VANDAAN?

In het huidige Beleidsplan 'IBOR 2012-2015 Sittard-Geleen' heeft de gemeenteraad functionele gebieden aangewezen met daar aan gekoppeld onderhoudsniveaus. Hierbij zijn vijf gebiedstypen aangewezen: de woonwijken, de hoofdwegen, de bedrijventerreinen, het buitengebied en de zogenaamde parels. Parels zijn gebieden die een belangrijke bijdrage leveren aan de uitstraling en aantrekkingskracht van de stad. Als parel zijn hierbij de centra van Sittard, Geleen en Born aangewezen. Bij de onderhoudsniveaus onderscheiden we drie beeldkwaliteitsniveaus: hoog, basis en laag. De gemeenteraad heeft ervoor gekozen om de parels op hoog niveau te onderhouden en het buitengebied niveau laag. Alle andere gebieden worden op niveau basis onderhouden.

	Oud	Nieuw
Parels	Hoog	Hoog
Woonwijken	Basis	Basis/dialogoog
Bedrijventerreinen	Basis	Basis/dialogoog
Hoofdwegen	Basis	Basis
Buitengebied	Laag	Laag

WAAR WILLEN WE NAAR TOE?

De nieuwe beleidsnota 'openbare ruimte Sittard-Geleen 2016-2026' staat voor meer dialoog met inwoners. Om hier aan tegemoet te komen willen we het gesprek met inwoners aangaan over wat zij meer en minder belangrijk vinden als het gaat om het beheer en onderhoud van hun directe woon- en leefomgeving. We stellen daarbij het volgende voor:

1. We gaan het gesprek aan met alle woonwijken en bedrijventerreinen over het beheer en onderhoud van hun 'tuin'.
2. Bewoners krijgen de gelegenheid om op basis van het huidige onderhoudsniveau 'basis' en binnen de bijbehorende financiële middelen aan te geven wat ze meer (>hoog) en minder (<laag) belangrijk vinden en waar ze eventueel zelf de handen voor uit de mouwen willen steken.
3. De gemeente bewaakt te allen tijde het minimale onderhoudsniveau (laag) waarbij de veiligheid gegarandeerd is en kapitaalvernietiging wordt voorkomen.
4. De resultaten van de gesprekken worden vertaald in wijkbeheerplannen.
5. De visitekaartjes van de stad, de huidige parels: centra Sittard, Geleen en Born blijven we op hoog niveau onderhouden vanwege de speciale functie en uitstraling.
6. Het buitengebied blijven we op onderhoudsniveau laag onderhouden, waarbij we wel de inzet van vrijwilligers optimaal willen faciliteren (denk aan de vrienden van de Schwienswei).
7. Tot slot vragen we ruimte voor experimenten. Zo willen we in een aantal nog aan te wijzen wijken samen met inwoners gaan kijken of we de wildgroei aan verkeersborden kunnen aanpakken. Als dit op een verantwoorde manier lukt gaan we deze aanpak ook in de andere wijken uitrollen. Een ander voorbeeld is dat we het gesprek met kinderen (kidsconsulting) willen continueren. We gaan met een aantal nog aan te wijzen scholen kijken hoe we met kinderen in de openbare ruimte iets kunnen realiseren.

Gemeente
Sittard-Geleen
Born

CONTACT INFORMATIE

GEMEENTE SITTARD-GELEEN

Postadres

Gemeente Sittard-Geleen
Postbus 18
6130 AA Sittard

Info

Telefoon: 14 046
Faxnummer: 046 477 75 55
Website: www.sittard-geleen.nl
E-mail: tuinman@sittard-geleen.nl

KRAGTEN

Postadres

Schoolstraat 8
6049 BN Herten

Info

Telefoon: 088 3366333
Faxnummer: 088 3366099
Website: www.kragten.nl
E-mail: info@kragten.nl

